

Miskolci Egyetem BTK
Alkalmazott
Társadalomtudományok
Intézete

2025/2026. tanév
2. félév

**Komplex művészeti
terapeuta képzés**

**TANTÁRGYI
TEMATIKA**

**Utolsó módosítás:
2026. február 2.**

I/1.

Tantárgy neve: Fejlődépszichológia: az emberi életút állomásai – típusok, konfliktusok és megoldások	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL101 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: Köt.
Tárgyfelelős: Dr. Lubinszki Mária	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 1	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 20	Számonkérés módja: előadás
Kreditpont: 5	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A kurzus a modern pszichológiai felfogások keretein belül tárgyalja a személyiség élethosszig tartó fejlődésének kérdéseit. A fő hangsúly az emberi életút állomásain, a fejlődési feladatok, konfliktusok és megoldások megértésén van. A fejlődépszichológia témái közül kiemeltük a művészetterápiás relevanciával bírót. Fejlesztendő kompetenciák: tudás - ismeri a fejlődéslélektan legfontosabb szakaszelméleteit, valamint az egyes életkori szakaszokat- ismeri a szocializáció és normaátadás folyamatait képesség - képes az különböző fejlődéselméletek összefüggéseit megfogalmazni- képes az egyes életkori szakaszok kompetenciáit a gyakorlattal integrálni attitűd - törekszik a fejlődépszichológiában alkalmazott legjobb gyakorlatok, új szakmai ismeretek, módszerek megismerésére. Munkáját az etikai normák figyelembevételével végzi.- nyitott a szakterülete és a lélektan összefüggéseinek meglátására autonómia és felelősség feladatai megoldása során önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket.	
Tantárgy tematikus leírása: Előadás: 1. A fejlődéslélektan központi kérdései; Érés és fejlődés fogalma.2. A szocializáció fogalma, folyamata és szinterei; A szocializáció és a normaátadás folyamata.3. Az intrauterin fejlődés; A szülés körülményei, szakaszai.4. Töréspontok és traumák a fejlődés során. Östörés. Poszttraumás növekedés.5. Az egyes életperiódusok meghatározó jelenségei. Freud fejlődés koncepciója.6. Erikson fejlődés koncepciója7. Piaget és Kohlberg fejlődési szakaszai.8. Kisgyermekkor (- észlelés kogníció; - társas és érzelmi fejlődés; - stressz és érzelmek a kisgyermekkorban; - pedagógiai kérdések)	

9. Gyermekkor (- a nyelv fejlődése,- kognitív fejlődés,- érzelmek és személyiség,- társas fejlődés és kapcsolatok - kulturális kontextus – pedagógiai kérdések)
10. Serdülőkor (- pubertás, szexualitás, egészség; - kognitív fejlődés; - érzelmi és személyiségfejlődés; - pozitív viselkedés, problémás viselkedés, ellenállás; - szülői és kortárs kapcsolatok)
11. Felnőttkor és öregedés (- kognitív fejlődés- személyiségfejlődés felnőtt és öregkorban,- midlife krízis,- társas kapcsolatok)
12. Család és betegség. A család, mint rendszer

Félévközi számonkérés módja és értékelése: kollokvium

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Az írásbeli / szóbeli vizsga itt tüntetendő fel, illetve **az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak):**

Szóbeli kollokvium az előadáson megadott tételek alapján.

Kötelező irodalom:

Bernáth-Solymos: (2003): Fejlődéslélektan olvasókönyv. Budapest, Tertia Kiadó

N. Kollár, K., Szabó, É. (2017). *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve* Budapest, 2017, Osiris Kiadó

Michael Cole (1998): Fejlődéslélektan. Budapest, Osiris Kiadó.

Danis Ildikó – Farkas Mária – Herczog Mária – Szilvási Léna (2011). *A génektől a társadalomig: a koragyermekkorai fejlődés színterei*. Biztos Kezdet Kötetek I. Budapest, 2011. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet. <https://mek.oszk.hu/14800/14803/14803.pdf> (2025. 06. 16.)

Zubrits Attila (2007): A gyermekkorai kötődések motívumai In: Új Pedagógiai Szemle 2007/7-8
<https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/a-gyermekkorai-kotodesek-motivumai>

Ajánlott irodalom:

Berk, Laura E. (2022). *Development Through the Lifespan*. Thousand Oaks, CA, 2022, Sage Publications.

V. Komlósi Annamária (2002). *Nem vagy egyedül*. Budapest, 2002, Osiris Kiadó.

Tantárgy neve: Művészetterápiás alapismeretek	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL102 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: Köt
Tárgyfelelős: Dr. Havasi Virág	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 1	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 15	Számonkérés módja: előadás
Kreditpont: 4	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A művészetterápia fogalmának és modelljeinek megismerése. Fejlesztendő kompetenciák: tudás - a művészetterápia fogalmai, modelljei, művészet és művészetterápia képesség - ítélkezésmentesség, esztétizálásmentesség attitűd: - empátia, elfogadás, kongruencia autonómia és felelősség: tudatában van a művészeti eszközök egész személyiséget megmozgató jellemzőjének, veszélyeinek, tudatos és reflektált műbefogadás jellemzi	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás: 1. A művészetterápia fogalma. A művészetterápia szakmaisága. Mit csinál egy művészetterapeuta és mit nem? 2. Művészetterápiás modellek: művészetterápia; művészet-pszichoterápia; művészeti pedagógiai terápia 3. Modalitások, intermodalitás, komplex művészetterápiák 4. Művészetterápiás irányzatok (pl. pszichodinamikus, jungiánus...); személyközpontú művészetterápia 5. Művészet szerepe a művészetterápiában. 6. Keretek a művészetterápiában. Terápiás szerződés. 7. Ítélezésmentesség, esztétizálásmentesség 8. Empátia, elfogadás, kongruencia 9. Művészetterápia alapelvei. Legkisebb beavatkozás elve. 10. A művészetterápia kialakulása, története, kiemelkedő képviselői. 11. A művészetterápia alkalmazási területei.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:- Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Az írásbeli / szóbeli vizsga itt tüntetendő fel, illetve az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak):	
Kötelező irodalom: Kiss Virág (2021): Művészetterápia, művészzel nevelés, művészetalapú módszerek I-II. In: Vizuális Kultúra online 2021/1 https://vizualiskulturaujsag.hu/wp-content/uploads/2021/03/4.1%20Kiss_j1.pdf	

Havasi Virág (2017): A művészetterápiák és alkalmazási lehetőségeik a szociális szférában valamint a szociális munkások képzésében. In: Szellem és tudomány. 8 évf 1-2. 146-164 ISSN_2062-204X, https://matarka.hu/koz/ISSN_2062-204X/8_evf_1-2_sz_2017/ISSN_2062-204X_8_evf_1-2_sz_2017_146-164.pdf

Tantárgy neve: Művészettörténet – pszichológiai megközelítésből	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL103 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Osváth Andrea	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 1	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 10	Számonkérés módja: előadás
Kreditpont: 4	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A kurzus célja, hogy betekintést adjon a művészi személyiség és a kreatív folyamat pszichológiájába, a művész-műalkotás kapcsolódásán keresztül, történeti és kortárs alkotói kontextusban. További cél a pszichiátriai művészet, az art brut és az outsider art alkotóinak, gyűjteményeinek és galériáinak megismerése, elsősorban az Átkelő Galéria, Gugging és a Miskolci Autista Alapítvány művészi tevékenységének segítségével. A kurzus hozzájárul az alábbi kompetenciák fejlesztéséhez: tudás - ismer néhány konkrét példát a művészettörténet jelentős alkotói közül, ahol a személyes életútnak, lelki jellemzőknek nagy szerepe van az életművük és művészeti pályafutásuk alakulásában, - ismeri az art brut, outsider art fogalmát, ismer gyűjteményeket és galériákat, ismer képviselőjét képesség - képes felismerni a művész életműve szempontjából a személyes életút, a pszichológiai jellemzők hatását és szerepét - képes mások által vizuális kifejezőeszközökkel kifejezett tartalmak, érzelmek, belső állapotok felismerésére - képes a műalkotások saját személyes szűrőn keresztüli befogadására, személyes pszichológiai reflexióra, a szubjektív jelentésadás felismerésére attitűd - törekszik önmagával és másokkal kapcsolatban is az ítéletmentes és esztétizálásmentes művészeti tevékenységre - törekszik a műalkotások személyes szintű és nyitott befogadására autonómia és felelősség tudatában van a művészeti eszközök egész személyiséget megmozgató jellemzőjének, veszélyeinek, tudatos és reflektált műbefogadás jellemzi	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás: A kurzus tematikája: 1. A művészi személyiség és a kreatív folyamat pszichológiája történeti kontextusban. 2. Néhány ismert történelmi, illetve kortárs képzőművész munkásságának, alkotásainak pszichológiai vizsgálata életútjuk, személyiségük és a művészettörténeti kontextus tükrében. 3. Art Brut és Outsider Art, pszichiátriai művészet: története, ismert képviselői 4. Gyűjtemények és galériák (MTA-Lipót, Gugging, Átkelő Galéria, Miskolci Autista Alapítvány Galériája)	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: -	
Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:	

Az írásbeli / szóbeli vizsga itt tüntetendő fel, illetve **az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak):**

Szóbeli vizsga:

Az aláírás megszerzésének feltétele: az órákon való részvétel. Aláíráspótlásra egy egyeztetett témában készült beadandó dolgozat elkészítésével van mód.

Vizsga: Az órai anyag ismerete és egy választott művész műalkotásainak elemzése az órán megadott szempontok alapján.

Kötelező irodalom:

Gerevich József (2017): Szemfényvesztő művészek. In: Kőváry Z. (szerk.): Alkotás és élettörténet. Pszichobiográfia a kreativitáskutatásban. Budapest, L'Harmattan.

Jakab Irén (1998): Képi kifejezés a pszichiátriában. Budapest, Akadémiai Kiadó

Kőváry Zoltán (2012): A művészi személyiség és a kreatív folyamat pszichológiája történeti kontextusban. In: Kreativitás és személyiség. Budapest, Oriold és Társai Kiadó

Ajánlott irodalom:

Gerevich József (2021): Szemfényvesztő művészet. Budapest, Labirintus Kiadó.

Gombrich, E. (1984): A művészet története. Budapest, Gondolat Kiadó.

Tantárgy neve: Alapismeretek a relaxációról és imaginációról	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL104 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: Köt
Tárgyfelelős: Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga Dóra	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 1	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 10	Számonkérés módja: előadás
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy oktatásának célja bevezetést nyújtani a relaxációs és szimbólumterápiás módszerek elméleti háttérébe és módszertanába, különös tekintettel az imaginációs technikákra. A kurzus hozzájárul az alábbi kompetenciák fejlesztéséhez: tudás - a légzés és idegrendszer alapjai, - autogén tréning, - önszabályozás, - imagináció képesség - az ellazulás, elengedés képessége attitűd - nyitottság, - elkötelezettség, - objektivitás, - korrektség, - érzékenység autonómia és felelősség - önállóság, - tisztelet, - fejlődés, elfogadás	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás: A kurzus tematikája: 1. A relaxációs és szimbólumterápiás módszerek pszichológiai háttére 2. A relaxációs és szimbólumterápiás módszerek élettani alapjai, a pszichovegetatív egyensúly fenntartásának lehetőségei 3. Indikációs területek 4. Légzőgyakorlatok, Jacobson-féle progresszív izomlazítás 5. Az autogén tréning alapjai, gyakorlata I. 6. Az autogén tréning alapjai, gyakorlata II. 7. Katatím Imaginációs Pszichoterápia (KIP) alapjai 8. A KIP képei 9. Mindfulness I. 10. Mindfulness II.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Az írásbeli / szóbeli vizsga itt tüntetendő fel, illetve **az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak):**

Kötelező irodalom:

(4+1 angol nyelvű)

Bagdy, E. - Koronkai, B. (1988): Relaxációs módszerek. Budapest, Medicina Kiadó.

Leuner, H. (2012): A kaktím pszichoterápia alapjai. A képzelet használata a rövid pszichoterápiában. Budapest, Animula Kiadó.

Ajánlott irodalom:

(4+1 angol nyelvű)

Niemiec, Ryan M. (2023): The Mindfulness and Character Strengths Workbook Hogrefe Publishing GmbH.

Tantárgy neve: Zene és személyiségfejlesztés	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL105 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: Köt
Tárgyfelelős: Dr. habil. Kelemen Judit	
Közreműködő oktató(k):-	
Javasolt félév: 1	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 10	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók megismerkedjenek a zenei nevelés személyiségformáló erejével, a zenetanulás transzferhatásával, valamint betekintést nyerjenek a magyar és külföldi alternatív zenepedagógiai irányzatok koncepcióiba. Fejlesztendő kompetenciák: tudás - a zenetanulás személyiségfejlesztő és pszichológiai hatásai, - hazai és nemzetközi alternatív gyakorlatai képesség - összefüggések felismerése a zenetanulás és a személyiségfejlődés közt, attitűd - érzékenység, - önképzésre való nyitottság autonómia és felelősség felelősségvállalás a rábízott gyermekek vonatkozásában.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: A kurzus tematikája: 1. A zenei nevelés transzferhatása. 2. Az életreform és a reformpedagógia hatása a zenei nevelésre. 3. Kodály Zoltán zenei nevelési programja és megvalósulása. 4. E. J. Dalcroze, Carl Orff, E. Willems munkássága. 5. Y. Menuhin és Kokas Klára ösztönművészeti koncepciója. 6. A „Psalmus Humanus” művészetpedagógiai egyesület törekvései.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A konzultáción való aktív részvétel. Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Részvétel a konzultáció gyakorlati jellegű feladataiban. Beadandó dolgozat megküldése december 10-ig. Az írásbeli / szóbeli vizsga itt tüntetendő fel, illetve az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
Kötelező irodalom: Avedikian Viktória (2009): A zene mint az egyensúly és tolerancia forrása. Music Europe Program. Új Pedagógiai Szemle. 2009. 7. sz. 3-17. https://epa.oszk.hu/00000/00035/00134/pdf/EPA00035_upsz_200907_001-017.pdf	

Anderson, William Todd: The Dalcroze Approach to Music Education. Theory and Applications.

https://www.researchgate.net/publication/264159569_The_Dalcroze_Approach_to_Music_Education_Theory_and_Applications

Fazekas Alexandra (2019): Alternatív zenei irányzatok a xx. században. Parlando. 2019. 4.
https://www.parlando.hu/2019/2019-4/Fazekas_Alexandra-Alternativ.pdf

Kisné Kenesei Éva (1994): Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában. Budapest, Tárogató Kiadó.

Szónyi Erzsébet (1988): Zenei nevelési irányzatok a XX. században. Budapest. Tankönyvkiadó.

Ajánlott irodalom:

Andorka Péter (2013): Az Orff koncepció bemutatása. (Szakdolgozat) LFZE.
http://www.andorkapeter.hu/letoltes/andorka_peter_szakdolgozat.pdf

Janurik Márta (2020): A zenetanulás transzferhatásairól nemzetközi és hazai kutatások tükrében.
https://publicatio.bibl.u-szeged.hu/24086/1/transzfer_2020.pdf

Kelemen Judit (2018): The Transfer Effects of Music Learning in the Light of Recent Research. In: K. Nagy Emese; Simándi Szilvia (szerk.): Sokszínű neveléstudomány; Válogatás a Pedagógiai Szakbizottság tagjainak munkáiból. Eger. Magyarország. Líceum Kiadó. 165-174.
<https://publikacio.uni-eszterhazy.hu/4734/>

Knappek, Rainer (2002): Az intenzív zenei nevelés hatása a gyermekek általános és individuális fejlődésére. In: Hang és lélek. Új utak a zene és társadalom kapcsolatában. Zenei nevelési konferencia, 2002. Magyar Zenei Tanács. 95–108.

Kokas Klára (1992): A zene felemeli a kezeimet. Budapest, Akadémia Kiadó.

Tantárgy neve: Képzőművészeti művészetterápiás alkalmazásban	alapismeretek	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL106 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: Köt
Tárgyfelelős: Kocserha Beáta		
Közreműködő oktató(k):		
Javasolt félév: 1	Előfeltétel: -	
Óraszám/hét: 10	Számonkérés módja: gyakorlat	
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező	
Tantárgy feladata és célja: A képzőművészeti alapt technikák és alkotói módszerek, eljárások megismerése művészetterápiás vonatkozásukban, érzelmi és pszichés jellemzőik megragadása ítélezés- és esztétizálásmentes módon. Fejlesztendő kompetenciák: - ismeri a főbb művészetterápiában alkalmazható hagyományos és kortárs vizuális művészeti technikákat, alkotói módszereket - ismeri a képzőművészeti eszközök terápiás lehetőségeit és korlátait tudás: a képzőművészeti technikák elsajátítása gyakorlatban, alapvető eszköz-és anyaghasználati gyakorlatok képesség: képes adott célnak és saját művészeti kompetenciáinak megfelelő képzőművészeti technika kiválasztására - képes a vizuális kifejezőeszközökkel érzelmeket, belső tartalmakat kifejezni, becsatornázni, mások által kifejezett tartalmakat felismerni attitűd: törekszik önmagával és másokkal kapcsolatban is az ítélezésmentes és esztétizálásmentes művészeti tevékenységre - törekszik adott helyzetben a biztonságos művészeti eszköz kiválasztásra autonómia és felelősség: tudatában van a művészeti eszközök egész személyiséget megmozgató jellemzőjének, veszélyeinek, tudatos és reflektált anyag és eszközválasztás jellemzi.		
Tantárgy tematikus leírása: Művészeti technikák kipróbálása, alkalmazása és elsajátítása, eszköz és anyaghasználatának megismerése egy megadott tematikájú feladaton keresztül 1. Akvarellfestés - zenére festés, feloldódás, flow élmény 2. Szén és pasztell technika -érzelmek kifejezése/ családi hierarchia/ dobozkép készítése 3. Tus és túfilc technika -nyomhagyás és/vagy kiegészítése - magánmitológiák 4. Kollázs/ montázs technika - tematikus kollázs készítése/ vizuális személyiségükör 5. Agyagozás - saját állat/ önportré megalkotása		
Gyakorlat: A megadott művészeti technikák elsajátítása, eszköz és anyaghasználatának gyakorlata, és a kurzus során létrejött produktumok , anyagkísérletek bemutatása		
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Legalább 3 technika tematikus kipróbálása a gyakorlatban, a létrejött produktumok elemzése és azok bemutatása a szemeszter végéig. Az írásbeli / szóbeli vizsga itt tüntetendő fel, illetve az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak):		

Kötelező irodalom:

(4+1 angol nyelvű)

Szunyoghy András: Rajztechnikák - Leonardo rajziskola, Kossuth kiadó Zrt, 2020

Kis műterem-sorozat:

Harsányi Zsuzsa: Portréfestés pasztellel, Cser Kiadó, 2017

Drabant András: A rajzolás alapjai, Cser Kiadó, 2018

Meszlényi Attila: Ismerkedés a képpel, Cser Kiadó, 2018

Kónig Frigyes: Kompozíció, Cser Kiadó, 2015

Harsányi Zsuzsa: Vízi világ pasztellel, Cser Kiadó, 2015

Mózer Erzsébet: A monotípiá titkai, Fessünk grafikát, Cser Kiadó, 2018

Zielinski Tibor: Szobrászati technikák, Cser Kiadó, 2012

Anyagok és technikák sorozat:

Marlyn Scott: Vízfésés, Gabo Kiadó, 2008

Ajánlott irodalom:

(4+1 angol nyelvű)

Ihász Zsuzsa: Művészeti technikák könyve, Helikon Kiadó 1998

A képzőművészet iskolája, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Bp., 1976

Tantárgy neve: Komplex művészeti terápia önismeret I. Intermodális saját élmény	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL107 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: Köt
Tárgyfelelős: Dr. Kiss Virág	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 1	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 40	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 7	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A foglalkozásokon a hallgatók sajátélmény szinten megismerik a különböző alkotási technikák használatát, az alkotó folyamat terápiás hatását és az alkotások művészetterápiás feldolgozását, az önismereti szintű reflektálást. Empátia, elfogadás és hitelesség gyakorlása a művészetimunka során és a visszajelzésekben. A kreativitás, alkotóképesség, aktivitás megélése az improvizáció és a tervezettség kettősségében, az elmélyült alkotó állapot megalapozása testtudati, érzékelő és imaginatív gyakorlatokkal. Önreflektív, kreatív és improvizációs képességek kibontakozása. Kimozdulás a komfortzónából a kreatív, kísérletező tapasztalatszerzés révén. Kapcsolódás a megélteken keresztül a saját személyes élményvilághoz, történethez. A verbalitás és nonverbalitás összekapcsolása a művészeti munkában, verbális és nonverbális reflexióadás gyakorlása Fejlesztendő kompetenciák: A kurzus hozzájárul az alábbi kompetenciák fejlesztéséhez: tudás - sajátélményes önismereti tapasztalatszerzés és módszertani reflexiók képesség - kapcsolódás a megélteken keresztül a saját személyes élményvilághoz, történethez - kimozdulás a komfortzónából a kreatív - kísérletező tapasztalatszerzés révén attitűd - empátia, elfogadás - hitelesség gyakorlása autonómia és felelősség mind a saját, mind a terápiában részt vevő egyének szimbólumokban megjelenő élményvilágának megismerése	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: A kurzus tematikája: 1. Önismereti keretek 2. Érzékelés és belső figyelem, anyagok, anyagminőségek, mozgás 3. Destrukció, konstrukció 4. Jelentésteliség, énvédelem 5. Kapcsolat a realitással 6. Kapcsolódás önmagunkkal 7. Kooperáció, közösség, én és a csoport 8. Itt és most, jelenlét	

9. Hiteles autentikus jelenlét az alkotásban és a visszajelzésekben

Főbb technikák és alkotói módszerek:

- képkártyák
- szabad mozgás, firka
- szabad alkotás, improvizatív munka
- hagyományos képalkotó technikák (akvarell, kréta, agyag, kollázs stb.)
- kortárs művészeti technikák (installáció, természetművészet, body art...)
- zenei improvizáció, zene és mozgás, zene és képalkotás
- performatív módszerek, stb.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

portfólió + vizuális napló + személyes beszámoló, nem minősítő értékelés mennyiség és jelenlét alapján.

Az írásbeli / szóbeli vizsga itt tüntetendő fel, illetve **az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak):** -

Kötelező irodalom:

Havasi Virág (2017): A művészetterápiák és alkalmazási lehetőségeik a szociális szférában valamint a szociális munkások képzésében. In: Szellem és tudomány, 8 évf. 1-2 sz. Miskolc. 146-164. https://matarka.hu/koz/ISSN_2062-204X/8_evf_1-2_sz_2017/ISSN_2062-204X_8_evf_1-2_sz_2017_146-164.pdf

Kiss Virág (2021): Művészetterápia, művészettel nevelés, művészetalapú módszerek I-II. I. Művészetterápia és művészetalapú módszerek. In: Vizuális kultúra 2021.1/2 https://vizualiskulturaujsag.hu/wp-content/uploads/2021/03/4.1%20Kiss_j1.pdf

Ajánlott irodalom:

Hinz, L. D. (2020): Expressive Therapies Continuum: A framework for using art in therapy. New York: Routledge.

Kagin, S, and Lusebrink, V. (1978): The expressive therapies continuum. Art Psychotherapy, 5, 171-180.

Malchiodi C. (2018): Expressive Therapies Continuum: Three-Part Healing Harmony. In: Psychology Today. Url: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/arts-and-health/201812/expressive-therapies-continuum-three-part-healing-harmony>

Tantárgy neve: Integratív zenepszichológia és zeneterápia (receptív és aktív)	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL108 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: Köt
Tárgyfelelős: Dr. habil. Kelemen Judit	
Közreműködő oktató(k):-	
Javasolt félév: 1	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 10	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A zeneterápia bemutatása, a zeneterápiás módszerek, és a zeneterápia alkalmazási területeinek megismertetése. A hallgatók a kurzus során betekintést nyernek a zeneterápia háromféle munkamódjába, az aktív, a receptív és az integratív formákba, mely munkamódokat a gyakorlatban is kipróbálják saját-élményen keresztül. Fejlesztendő kompetenciák: A kurzus hozzájárul az alábbi kompetenciák fejlesztéséhez: tudás - zeneterápiás és zenepszichológiai ismeretek, - a zeneterápia alkalmazási lehetőségei és munkamódjai képesség - képes az adott probléma megoldásához az adekvát eszközöket megkeresni és használni attitűd - az empátiás készség fejlődése kontrollált körülmények között, folytonos visszajelzéssel autonómia és felelősség - az önismeret és a személy-percepciók készség fejlődése: tudatos és tudattalan személyiség-részek közötti kapcsolat megteremtése, - belső konfliktusokkal való szembenézés, ezek átdolgozása a művészet eszközeivel; az egész személyiség mobilitásának fejlődése	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: A kurzus tematikája: 1. Zeneterápia és zenepszichológia 2. Zeneterápiás módszerek 3. A gyógyító zene elméleti modellje 4. A zeneterápia alkalmazási területei 5. A zeneterápia munkamódjai	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A konzultáción való aktív részvétel. Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Részvétel a konzultáció gyakorlati jellegű feladataiban. Beadandó dolgozat megküldése december 10-ig. Az írásbeli / szóbeli vizsga itt tüntetendő fel, illetve az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	

Kötelező irodalom:

Edwards, J. (ed., 2016): The Oxford Handbook of Music Therapy.

https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9780191035982_A35506101/preview-9780191035982_A35506101.pdf

Fekete Anna (2009): Integratív zenepszichoterápia I., Pszichoterápia 18, (2009/1) 29-36.

<https://www.scribd.com/document/383579428/Dr-Fekete-Anna-Integrativ-Zenepszichoterapia-I>

Fekete Anna (2009): Integratív zenepszichoterápia II., Pszichoterápia 18, (2009/2) 4-11.

http://users.atw.hu/pszichoteszt/uploads/Fekete_Anna-Integrativ_Zenepszichoterapia_II.pdf

Lindenbergné Kardos Erzsébet (szerk.) (2005): Zeneterápia szöveggyűjtemény. Pécs, Kulcs a Muzsikához Kiadó.

Szabadi Magdolna (2020): A zeneterápia története és pedagógiai vonatkozásai.

https://epa.oszk.hu/00000/00011/00231/pdf/EPA00011_iskolakultura_2020_03_085-095.pdf

Ajánlott irodalom:

Ali, Frazana (2025): Hanggyógyítás. Partvonal Könyviadó, Budapest.

Brooks, Melvil (1999): A gyógyító zene, Budapest, Lárky Bt.

Gao, J. et al. (2016): Repetitive Religious Chanting Modulates the Late-Stage Brain Response to Fear- and Stress-Provoking Pictures.

<https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2016.02055/full>

Moreno, Joseph J. (2007). Belső zenéd dallama. Zeneterápia és pszichodráma. L'Harmattan.

Van der Kolk, b. (2005/2023): A test mindent számontart: az agy, az elme és a test a traumafeldolgozásban. Ursus Libris.

I/2.

Tantárgy neve: Művészetpszichológia és kreativitási modellek	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL201 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Közreműködő oktató(k): Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga	
Javasolt félév: 2 T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: féléves 15 óra	Számonkérés módja: előadás
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
Tantárgy-leírás: Feldolgozni művészetpszichológia, az alkotás és a befogadás lélektanának művészetterápia szempontjából legrelevánsabb irányzatait. A kreativitásról szóló különböző ismert elméletek és művészeti gyakorlatok összefoglalása A kurzus hozzájárul az alábbi kompetenciák fejlesztéséhez: tudás - ismeri a főbb művészetterápiában alkalmazható hagyományos és kortárs vizuális művészeti technikákat, alkotói módszereket - ismeri a képzőművészeti eszközök terápiás lehetőségeit és korlátait képesség - képes adott célnak és saját művészeti kompetenciáinak megfelelő képzőművészeti technika kiválasztására - képes a vizuális kifejezőeszközökkel érzelmeket, belső tartalmakat kifejezni, becsatornázni, mások által kifejezett tartalmakat felismerni attitűd - törekszik önmagával és másokkal kapcsolatban is az ítékezésmentes és esztétizálásmentes művészeti tevékenységre - törekszik adott helyzetben a biztonságos művészeti eszköz kiválasztásra autonómia és felelősség - tudatában van a művészeti eszközök egész személyiséget megmozgató jellemzőjének, veszélyeinek, tudatos és reflektált anyag és eszközválasztás jellemzi	
Tantárgy tematikus leírása (14 hét):	
Előadás: A kurzus tematikája: 1. Alkotás- és befogadástélektan kapcsolódó fogalmak: kreativitás, empátia, katarzis kísérleti pszichológia, tehetségkutatások művészetpszichológiai vonatkozásai művészek pszichobiográfiái, és patográfiái S. Freud és pszichoanalitikus művészetpszichológia C. G. Jung munkásságának művészetpszichológiai vonatkozásai D. W. Winnicott, átmeneti tér, átmeneti tárgy és kreativitás D. Stern, vitalitás affektusok és affektív hangolódás Gestalt elméletek, R. Arnheim munkássága Csíkszentmihályi Mihály Flow elmélete Howard Gardner többszörös intelligencia elmélete	

2. Kreativitási modellek

E. Landau könyve

Guilford kreativitás-modellje

I. Taylor kreativitási szintjei

Csíkszentmihályi Mihály kreativitás-kutatása

Carl Rogers elmélete a kreativitás külső- és belső feltételeiről, a terápia, mint kreatív folyamat. Natalie Rogers kreativitás megközelítése: stimuláció és komfortzónából való kimozdulás

Expressive Therapies Continuum – az expresszív terápia kreativitás-modellje Cathy Malchiodi megközelítésében

3. Kreativitási gyakorlatok a művészetpedagógiában és a művészetterápiában

Erdély Miklós kreativitási gyakorlatai, FAFEJ, INDIGÓ

Joseph Beuys antropológiai művészet-fogalma

Orosz Csaba és a Vinyl projekt

Bodóczy István kreativitás-fókuszú művészetpedagógiája

Félévközi és félévvégi számonkérés módja és értékelése:

Kollokvium jegy teljesítésének módja, értékelése:

Aláírás megszerzése:

A kollokvium jegy megszerzésének feltételei:

Kötelező irodalom:

Halász László (szerk.) (1973): Művészetpszichológia. Budapest, Gondolat Kiadó.

Lénárd K, Tényi T, Simon M.: A korai interszubjektív interakciók a projektív rajzvizsgálat tükrében. Az anya-gyerek rajzteszt című könyvfejezet. in: Kállai J., Kézdi B. (szerk.) (2003): Új távlatok a klinikai pszichológiában.. Budapest, Új Mandátum Kiadó, átdolgozott, rövidített változata.

Kiss V., Orosz Cs., Egervári J. (2022): Részvételi és közösségi művészet, a kreativitás felszabadítása. In: Melinda, Šefčić; Anita, Jandrić Nišević (szerk.): Arts of Freedom: Művészeti jó gyakorlatok és ötletek gyűjteménye börtönökben. Kézikönyv művészeknek. Zagreb, HDLU. 83-103. Url: https://issuu.com/hdlu6/docs/book_1_-_hungarian

Kőváry Zoltán (2012): Kreativitás és személyiség- A mélylélektani alkotáselméletektől a pszichobiográfiai kutatásig. Budapest, Oriold és Társai Kiadó.

Lénárd Kata: A kreatív folyamatok korai kapcsolati gyökerei. in: Kállai J., Kézdi B. (szerk.) (2003): Új távlatok a klinikai pszichológiában. Budapest, Új Mandátum, átdolgozott, rövidített változata.

Malchiodi C. (2018): Expressive Therapies Continuum: Three-Part Healing Harmony. In: Psychology Today. Url: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/arts-and-health/201812/expressive-therapies-continuum-three-part-healing-harmony>

Orosz Cs. (2009): Kreativitási gyakorlatok a vizuális nevelésben Joseph Beuys és Erdély Miklós nyomdokain. In: ÚPSZ, 2009/5-6., 199-212.

Ajánlott irodalom:

Arnheim R. (1979): A vizuális élmény. Az alkotó látás pszichológiája.

Bodóczy I. (2012): Kis könyv a vizuális művészeti nevelésről. VKFA

- Csikszentmihályi M. (1997) Flow. Az áramlat. A tökéletes élmény pszichológiája; Akadémiai Kiadó.
- Csikszentmihályi M. (2021): Kreativitás- A flow és a felfedezés avagy a találegkonyság pszichológiája. Budapest, Akadémiai Kiadó.
- Farkas András (szerk.) (1997): Vizuális művészetek pszichológiája 2. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Farkas András – Gyebnár Viktória (szerk.) (1995): Vizuális művészetek pszichológiája 1. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Halász L. (2002): A freudi művészetpszichológia – Freud, az író. Budapest, Gondolat Kiadó.
- Halász László (szerk.) (1973): Művészetpszichológia. Budapest, Gondolat Kiadó.
- Hinz, L. D. (2009): Expressive Therapies Continuum, a Framework of Using Art in Therapy. Routledge.
- Hornyik S. (2020): Bodóczky szerint a világ. Játsszuk azt, hogy meghaltunk. In: Exindex. Url: <https://exindex.hu/szabad-kez/bodoczky-szerint-a-vilag/>
- Illés Anikó (2023): Művészeti élmény, esztétikai ítélet. Magyar Filozófiai Szemle.
- Mérei Ferenc (1995): Az ízlésélmény elemzése. In: Farkas András – Gyebnár Viktória (szerk.): Vizuális művészetek pszichológiája 1. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó. 231–248.
- Papp-Zipernovszky, O. (2013): A személyiségkoherencia és az esztétikai válasz összefüggései. A művészetbefogadás pszichoanalitikus és narratív pszichológiai vizsgálata. Doktori értekezés.
- Perenyi M. (2021): Kis mese a legkevesebből és a legtöbből (Bodóczky István kreativitás-praxisa). In: Tranzitblog. Url: <http://tranzitblog.hu/kis-mese-a-legkevesebbrol-es-a-legtoobbrol/>
- Schuster M. (2005): Művészetlélektan - Képi kommunikáció - kreativitás - esztétika. Budapest, Panem Kft.
- Stern D. (1985/2002): A csecsemő személyközi világa. Budapest, Animula Kiadó.
- Winnicott D. W. (1971/1999): Játás és valóság. Budapest, Animula Kiadó.

Tantárgy neve: Szimbólum és archetípustan	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL202 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Közreműködő oktató(k): Dr. Havasi Virág	
Javasolt félév: 2 T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: féléves 10 óra	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
Tantárgy-leírás: A hallgatók megismerik a szimbólum és archetípus fogalmát, ezekre vonatkozó pszichológiai, antropológiai és néprajzi elméleteket, illetve az emberiség legfontosabb szimbólumait és archetípusait. A kurzus hozzájárul az alábbi kompetenciák fejlesztéséhez: tudás - emberi kultúra közös szimbólumok és archetípusok szerepe az emberiség kultúráiban képesség - szimbólumok és archetípusok értelmezése, felismerése attitűd - nyitottság, elfogulatlanság, érzékenység autonómia és felelősség - igényesség	
Tantárgy tematikus leírása (14 hét):	
Gyakorlat: A kurzus tematikája: 1. Archetípus és szimbólum fogalma, ezekre vonatkozó elméletek 2. Nőiség-anyaság szimbólumai és archetípusai 3. Férfiasság-apaság szimbólumai és archetípusai 4. Az állatok szimbolikája 5. Vallási szimbólumok	
Félévközi és félévvégi számonkérés módja és értékelése: Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Aláírás megszerzése: A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:	
Kötelező irodalom: Személyiség és archetípusok Jung analitikus pszichológiájában. In: Gyöngyösiné Kiss Enikő - Oláh Attila (szerk.) (2007): Vázlatok a személyiségről. Budapest, Ú.M.K. 166-190. Pál József, Újvári Edit (1997): Szimbólumtár - Jelképek, motívumok, témák az egyetemes és a magyar kultúrából. Budapest, Balassi Kiadó. Tánczos V. (2007): Szimbolikus formák a folklórban. Pécs, Kairosz Kiadó. Antalfai Márta (2014): A női lélek útja mondákban és mesékben. Budapest, Wesley János Lelkészképző Főiskola, ISBN: 978-963-9744-37-0	
Ajánlott irodalom:	

Adkinson Robert (szerk.) (2009): Szent szimbólumok. Népek, vallások, isztériumok. Budapest, Corvina Kiadó. ISBN 978-963-13-5834-6

Tantárgy neve: Csoportterápiás alapismeretek, csoportanalízis	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL203 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Közreműködő oktató(k): Dr. Egri Tímea	
Javasolt félév: 2 T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: féléves 10 óra	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
Tantárgy-leírás: A kurzus a csoportterápiák elméleti hátterével, modelljeivel és hatásmechanizmusával foglalkozik, emellett pedig beavatja a hallgatókat a csoportanalízis módszereibe. A kurzus hozzájárul az alábbi kompetenciák fejlesztéséhez: tudás - csoportvezetési, csoportterápiás alapismeretek képesség - a rosszul beidegződött konfliktus-kezelési minták felismerése és újrastrukturálása - az empátiás készség fejlődése kontrollált körülmények között, folytonos visszajelzéssel - az önismeret és a személy-percepciók készség fejlődése: tudatos és tudattalan személyiségrészek közötti kapcsolat megteremtése, - belső konfliktusokkal való szembenézés, ezek átdolgozása a művészet eszközeivel; az egész személyiség mobilitásának fejlődése	
Tantárgy tematikus leírása (14 hét):	
Gyakorlat: A kurzus tematikája: 1. Csoportterápiás modellek 2. Csoportok előnyei és hátrányai. A csoport terápiás tényezői és hatásmechanizmusai 3. Csoportanalízis 4. Szociálpszichológiai alapok. Csoportformák és jellemzők 5. Csoportdinamikai kutatások. Csoportpszichoterápiák.	
Félévközi és félévvégi számonkérés módja és értékelése: Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Aláírás megszerzése: A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:	
Kötelező irodalom: Simon L. (2012): Csoport- és csoportpszichoterápia. In: Unoka Zs., Purebl Gy., Túry F., Bitter I. A Pszichoterápia alapjai. Budapest, Semmelweis Kiadó. Yalom, I. D. (1995): A csoport-pszichoterápia elmélete és gyakorlata. Budapest, Animula.	
Ajánlott irodalom:	

Farrell, J. M., Shaw, I. A., & Webber, M. A. (2009): A schema-focused approach to group psychotherapy for outpatients with borderline personality disorder: a randomized controlled trial. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 40(2), 317-328.

McRoberts, C., Burlingame, G. M., & Hoag, M. J. (1998): Comparative efficacy of individual and group psychotherapy: A meta-analytic perspective. *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*, 2(2),

Tantárgy neve: Bevezetés a pszichoterápiába, irányzatok és módszerek	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL204 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Közreműködő oktató(k): Dr. Szobeczkiné dr. Pócsi Orsolya	
Javasolt félév: 2 T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: féléves 20 óra	Számonkérés módja: előadás
Kreditpont: 5	Munkarend: levelező
Tantárgy-leírás: A tantárgy oktatásának célja megismertetni a hallgatókat a pszichoterápia alapvető elméleti és gyakorlati kérdéseivel. A tantárgy körében a hallgatók megismerkednek a pszichoterápiás munka történetiségével, elméleti háttérével, a fő pszichoterápiás irányzatok fogalmaival és jellemzőivel, illetve azok gyakorlati alkalmazhatóságával annak érdekében, hogy alapot szerezzenek a terápiás munka gyakorlati megvalósításához. A kurzus hozzájárul az alábbi kompetenciák fejlesztéséhez: tudás - pszichoterápiás alapismeretek, - a terápiás munka alapelvei, alpmódszerei képesség - önreflektivitás, - tudatosság, - fejlődés, - kezdeményezőkézség attitúd - nyitottság, - tisztelet, - elfogadás, - kongruencia, - hitelesség autonómia és felelősség - önállóság, - tisztelet, - elkötelezettség	
Tantárgy tematikus leírása (14 hét):	
Előadás: A kurzus tematikája: 1. A pszichoterápia története 2. A pszichoterápiás folyamat szakaszai 3. Pszichoterápiák közös hatótényezői 4. A pszichoanalízis és a pszichoanalitikus pszichoterápiák alapelvei 5. A viselkedésterápia alapternikái 6. A kognitív terápia alapelvei és technikái 7. Személyközpontú és élményalapú terápia alapelvei 8. A családterápia alapelvei és módszerei 9. A csoportpszichoterápia formái, hatótényezői 10. Relaxációs és szimbólumterápiás módszerek	

Félévközi és félévvégi számonkérés módja és értékelése:

A kollokvium jegy teljesítésének módja, értékelése:

Aláírás megszerzése:

A kollokvium jegy megszerzésének feltételei:

Kötelező irodalom:

Szőnyi Gábor, Füredi János (szerk.) (2008): A pszichoterápia tankönyve, Budapest, Medicina Könyvkiadó ZRT.

Unoka Zsolt, Purebl György, Túry Ferenc, Bitter István (szerk.) (2019):
A pszichoterápia alapjai. Budapest, Semmelweis Kiadó.

Ajánlott irodalom:

Szabó-Bartha Anett, Szondy Máté (szerk.) (2021): Új utak a pszichoterápiában. Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó.

Perczel Forintos Dóra, Mórotz Kenéz (szerk.) (2010): Kognitív viselkedésterápiák, Budapest, Medicina.

Bíró Sándor, Komlósi Piroska (szerk.) (2001): Családterápiás olvasókönyv. Budapest, Animula Kiadó.

Szőnyi Gábor (2005): Csoportok és csoportozók. Budapest, Medicina Kiadó.

Tantárgy neve: Költészet, szépirodalom és pszichológia	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL205 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Osváth Andrea	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 2	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 10	Számonkérés módja: előadás
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A kurzus célja, hogy betekintést adjon a biblio- vagy irodalomterápiába, mint segítő módszer alkalmazási lehetőségeibe, amely az olvasásélményeket használja fel az önismeret és a lelki jólét támogatására. A kurzus az irodalmi műfajok (költészet, dráma, próza) keretein belül készült alkotások értelmezéseivel és azoknak lélektani vonatkozásaival foglalkozik. A kurzus során megismerkedünk a szövegek esztétikai és terápiás hatásaival és előkészítjük, illetve megalapozzuk irodalmi szövegek művészetterápiás célú alkalmazását. A kurzus hozzájárul az alábbi kompetenciák fejlesztéséhez: tudás - művészeti korszakok sajátosságai, irodalmi műfajok pszichológiai vonatkozásai képesség - a kreativitás és a kreatív önkifejezés fejlődése, - képes az adott probléma megoldásához az adekvát eszközöket megkeresni és használni, - képes a készült munkákban "megjelenő" kríziseknek és komplexusoknak a felismerésére, - képes az alkotás folyamatában (mind az egyéni, mind a csoportos foglalkozások keretében) történő kezelésére, feloldására és a rekreáció elősegítésére attitűd - nyitottság, érzékenység autonómia és felelősség - a saját, mind a terápiában részt vevő egyének szimbólumokban megjelenő élményvilágának megismerése, - képes saját kompetencia határait pontosan felismerni, és ennek alapján szükség esetén más szakemberekkel, illetve intézményekkel együttműködni	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás: A kurzus tematikája: 1. Irodalmi műnemek és műfajok 2. A költészet lélektani vonatkozásai 3. Dráma és psziché 4. Prózai művek lélektani vonatkozásai 5. Irodalmi művek művészetterápiás alkalmazási lehetőségei	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: - Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Az írásbeli / szóbeli vizsga itt tüntetendő fel, illetve az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): Szóbeli vizsga:	

Az aláírás megszerzésének feltétele: az órákon való részvétel. Aláíráspótlásra egy egyeztetett témában készült beadandó dolgozat elkészítésével van mód.

Vizsga: Az órai anyag ismerete és egy választott műalkotás elemzése az órán megadott szempontok alapján.

Kötelező irodalom: (4+1 angol nyelvű)

Béres Judit (2022): *Élet a sorok között: Irodalomterápiás gyakorlatok mindenkinek*, Budapest, Libri Kiadó

Jakobovits Kitti (2021): *Irodalomterápia: A könyvespolcod pszichológusszemmel*. Budapest, Kulcslyuk Kiadó Kft.

Pennebaker, James W. (2001): *A stressz szavakba öntése: egészségi, nyelvészeti és terápiás implikációk*. In: László János - Thomka Beáta (szerk.): *Narratív pszichológia. Narratívák 5*. Budapest, Kijárat. 189-205.

YALOM, Irvin D. (2017). *A terápia ajándéka. Műhelytitkok*. Budapest: Park.

YALOM, Irvin D. (2006). *Egzisztenciális pszichoterápia*. Budapest: Animula Kiadó

YALOM, Irvin D., LESZCZ, Melyn (2020): *A csoportpszichoterápia elmélete és gyakorlata*, Budapest: Park Kiadó

Ajánlott irodalom: (4+1 angol nyelvű)

Ehmann Bea (2002): *A szöveg mélyén. Pszichológiai tartalomelemzés*. Budapest, Új Mandátum Kiadó

Béres Judit, Csorba-Simon Eszter: *Biblioterápia nőknek*. In.: *Könyvtári Figyelő*, 2015. 61. évf. 2. sz. p. 178-195.

Béres Judit (2016). *Egy személyközpontú biblioterápia felé*. *Helikon Irodalomtudományi Szemle*, 62. évf. 2. sz. p. 259 – 268.

Tantárgy neve: Komplex művészeti terápia önismeret II. Intermodális sajátélmény	Tantárgy Neptun kódja: BTMUVSZKL206 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Közreműködő oktató(k): Dr. Kiss Virág	
Javasolt félév: 2 T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: féléves 40 óra	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 7	Munkarend: levelező
Tantárgy-leírás: A foglalkozásokon a hallgatók sajátélmény szinten megismerik a különböző alkotási technikák használatát, az alkotó folyamat terápiás hatását és az alkotások művészetterápiás feldolgozását, az önismereti szintű reflektálást. Empátia, elfogadás és hitelesség gyakorlása a művészeti munka során és a visszajelzésekben. A kreativitás, alkotóképesség, aktivitás megélése az improvizáció és a tervezettség kettősségében, az elmélyült alkotó állapot megalapozása testtudati, érzékelő és imaginatív gyakorlatokkal. Ön-reflektív, kreatív és improvizációs képességek kibontakozása. Kimozdulás a komfortzónából a kreatív, kísérletező tapasztalatszerzés révén. Kapcsolódás a megélteken keresztül a saját személyes élményvilághoz, történethez. A verbalitás és nonverbalitás összekapcsolása a művészeti munkában, verbális és nonverbális reflexióadás gyakorlása. A kurzus hozzájárul az alábbi kompetenciák fejlesztéséhez: tudás - sajátélményes önismereti tapasztalatszerzés és módszertani reflexiók képesség - kapcsolódás a megélteken keresztül a saját személyes élményvilághoz, történethez - kimozdulás a komfortzónából a kreatív - kísérletező tapasztalatszerzés révén attitűd - empátia, elfogadás - hitelesség gyakorlása autonómia és felelősség - mind a saját, mind a terápiában részt vevő egyének szimbólumokban megjelenő élményvilágának megismerése	
Tantárgy tematikus leírása (14 hét):	
Gyakorlat: A kurzus tematikája: 1. Önismereti keretek 2. Érzékelés és belső figyelem, anyagok, anyagminőségek, mozgás 3. Destrukció, konstrukció 4. Jelentésteliség, énvédelem 5. Kapcsolat a realitással 6. Kapcsolódás önmagunkkal 7. Kooperáció, közösség, én és a csoport 8. Itt és most, jelenlét 9. Hiteles autentikus jelenlét az alkotásban és a visszajelzésekben Főbb technikák és alkotói módszerek: • szabad mozgás, firka	

- szabad alkotás, improvizatív munka
- hagyományos képkészítő technikák (akvarell, kréta, agyag, kollázs stb.)
- kortárs művészeti technikák (installáció, természetművészet, body art...)
- performatív módszerek
- zenei improvizáció
- zene és mozgás, zene és képkészítés, stb.

Félévközi és félévvégi számonkérés módja és értékelése:

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Aláírás megszerzése:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Kötelező irodalom:

Kagin, S, and Lusebrink, V. (1978): The expressive therapies continuum. *Art Psychotherapy*, 5, 171-180.

Hinz, L. D. (2020): *Expressive Therapies Continuum: A framework for using art in therapy*. New York: Routledge.

Ajánlott irodalom: